

ЦЕНТЪР
ЗА РАЗВИТИЕ
НА ЧОВЕШКИТЕ
РЕСУРСИ

ГД Образование и култура

Програма
„Учене през целия живот”

Секторна програма
**ЛЕОНАРДО
ДА ВИНЧИ**

Секторна програма „Леонардо да Винчи”

Секторна програма „Леонардо да Винчи”, част от най-голямата европейска програма за образование и обучение „Учене през целия живот”(2007-2013), е насочена към повишаване качеството на професионалното образование и обучение в Европа. Програмата предоставя различни възможности за повишаване на съществуващите и изграждане на нови професионални компетенции, знания и умения за ученици, учители и хора на пазара на труда.

В програмата участват всички държави членки на Европейския съюз, а също така Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Турция. Предстои включването на Македония и Хърватска.

Днес секторна програма „Леонардо да Винчи” е с по-богати възможности за мобилност и за трансфер на знания и обхваща следните основни дейности:

- Мобилност
- Партньорства
- Трансфер на иновации
- Развитие на иновации
- Тематични мрежи
- Съпътстващи мерки

Участници в програма „Леонардо да Винчи”

По програмата могат да кандидатстват само организации (юридически лица) като:

- Професионални гимназии
- Малки и средни предприятия
- Браншови организации
- Държавни институции
- Неправителствени организации
- Институции за професионално консултиране и ориентиране
- Научноизследователски центрове

Физически лица не могат да кандидатстват директно към Центъра за развитие на човешките ресурси, тяхното участие в проекти се организира от съответната институция, в която учат, преподават или работят.

Кандидатстването към Центъра за развитие на човешките ресурси се извършва на основа на ежегодна Покана за подаване на предложения. Тя е достъпна за всички институции на Интернет страницата на ЦРЧР – www.hrdc.bg, където са публикувани съответно и практически ръководства, и указания за кандидатстване.

Участници със специални потребности

Участници със специални потребности могат да бъдат подпомогнати за участието си в програмата чрез допълнителни финансови средства от българската Национална агенция по Програмата „Учене през целия живот” - Център за развитие на човешките ресурси.

Повече информация може да получите от:

Център за развитие на човешките ресурси

Национална агенция по Програмата

„Учене през целия живот”

тел.: 02 / 915 50 10

факс: 02 / 915 50 48

e-mail: hrdc@hrdc.bg

www.hrdc.bg

Мобилност на ученици

Учениците от професионалните гимназии имат възможност да участват в проекти по дейност *Мобилност - Практики на лица, преминаващи начално професионално обучение*, като проведат практика с продължителност от 2 седмици до 9 месеца в някоя от страните участнички по програмата.

За целта професионалната гимназия, в която те се обучават, подава предложение за проект към Центъра за развитие на човешките ресурси. Проектното предложение се изготвя от екип преподаватели и се заявява от името на училището. За подаване на предложението е необходимо потвърждение за партньорство от най-малко един приемащ партньор (партньорска организация) от друга европейска страна, участничка в програмата.

Ползите от участие в Мобилност за учениците:

- Развитие и надграждане на професионалните знания и умения (компетенции)
- Подобряване на езиковите умения
- Разширяване на културния мироглед

Повишаване на възможностите на участниците за реализация на пазара на труда

НОВО!

Професионални гимназии, които изпълняват проекти за мобилност с доказано качество, ще могат да кандидатстват за Сертификат за организиране на практика за ученици. Този сертификат ще дава право на достъп до по-улеснена и гъвкава процедура за получаване на финансиране за бъдещи европейски образователни проекти.

Мобилност на хора на пазара на труда

Хора на пазара на труда (работещи и безработни) имат възможност да участват в проекти по дейност *Мобилност - Практики на лица, намиращи се на пазара на труда*, като проведат практика с продължителност от 2 седмици до 6 месеца в някоя от страните участнички в програмата.

За целта съответната организация (браншова организация, държавна институция, малко и средно предприятие, неправителствена организация, бюро по труда и др.), която е мотивирана да изпрати група хора на практика, подготвя и подава проектно предложение към Центъра за развитие на човешките ресурси. За подаване на предложението е необходимо потвърждение за партньорство от най-малко един партньор (партньорска организация) от друга европейска страна, участничка в програмата.

Ползите от участие в Мобилност за хората на пазара на труда:

- Развитие и надграждане на професионалните компетенции
- Подобряване на езиковите умения
- Разширяване на културния мироглед

Повишаване на конкурентоспособността на участниците и на техните възможности за реализация на пазара на труда

Мобилност за обмен на опит

Специалисти в сферата на професионално образование и обучение (учители, обучители, експерти по управление на човешките ресурси, съветници, кариерни консултанти и др.) имат възможност да вземат участие в проекти за обмен на професионален опит от 1 до 6 седмици в някоя от страните участнички в програмата.

За целта съответната организация (браншова организация, държавна институция, професионална гимназия, малко или средно предприятие, неправителствена организация, бюро по труда, кариерен център, професионална гимназия и др.), която е мотивирана да изпрати група хора за обмен на опит, подготвя и подава проектно предложение към Центъра за развитие на човешките ресурси. За подаване на предложението е необходимо потвърждение за партньорство от най-малко един партньор (партньорска организация) от друга европейска страна, участничка в програмата.

Ползите от участие в Мобилност за обмен на опит са:

- Разширяване на професионалните знания на преките участници и на техните колеги
- Подобряване на езиковите умения
- Разширяване на културния мироглед

Въвеждане или надграждане на добри практики в дадената професионална област или сектор

Партньорства

Дейността осигурява възможност за малки по мащаб съвместни дейности между организации, работещи в областта на професионалното образование и обучение, които ще си сътрудничат по теми от взаимен интерес. Сътрудничеството може да включва не само институции или училища, предлагащи професионално образование, а също така и предприятия, социални партньори и други заинтересовани лица. Те могат да си сътрудничат на национално, регионално или местно ниво, както и на секторно, например в рамките на отделна област на професионалното образование или в конкретен икономически сектор.

Минималният брой партньори е трима – от три различни страни участнички в програмата, като единият от тях изпълнява роля на координатор. Всяка институция подава предложението за проект към своята Национална агенция. За българските организации това е Център за развитие на човешките ресурси.

Трансфер на иновации

Основната цел на дейността е адаптиране на иновативни продукти от предишни проекти по програмата и максимално широко разпространение на резултатите от тях на местно, регионално, национално и европейско ниво.

Проектното предложение се подготвя и подава от организация координатор от името на всички партньори към съответната Национална агенция. Минималният брой на участващите страни е три, но се стимулира по-многобройно партньорство. По тази дейност с проекти могат да работят всички организации, ангажирани по някакъв начин с професионалното образование и обучение.

Централизирани дейности

Развитие на иновации

Основната цел на дейността е създаване и развитие на нови методи и практики за професионално образование и обучение. Те трябва да подпомогнат всички партниращи си държави в разрешаването на общ проблем в тази сфера.

Проектното предложение се подготвя от организация координатор от името на всички партньори и се подава към Изпълнителната агенция за образование, аудио-визия и култура в Брюксел. Минималният брой на участващите страни е три, но се стимулира по-многобройно партньорство, както и участието на българските организации като координатори. По тази дейност с проекти могат да работят всички организации, ангажирани по някакъв начин с професионалното образование и обучение.

Централизирани дейности

Тематични мрежи

Основната цел на дейността е да се заздравят сътрудничеството между заинтересованите организации в сферата на професионалното обучение чрез работа по общи проблеми, което да доведе до повишаване на качеството на образователните услуги.

Съпътстващи мерки

В рамките на дейността се разработват проекти за популяризиране на резултатите от други проекти по програмата. Проектите могат да целят осъществяване на информационни дейности, на тематичен мониторинг, изграждане на база данни за резултатите, организиране на конференции за популяризиране и трансфер на резултати и продукти от предишни проекти. Могат да участват всички организации, които провеждат или подпомагат провеждането на професионално обучение.

* * *

Проектното предложение и по двете дейности се подготвя и подава от организация координатор от името на всички партньори. Минималният брой на участващите страни е три, но се стимулира помногобройно партньорство, което същевременно трябва да е разнородно – да има представители на местни власти, търговски палати, работодателски организации, фирми, неправителствени организации, обучителни организации, изследователски центрове и университети. Проектните предложения се одобряват и администрират от Изпълнителната агенция за образование, аудио-визия и култура в Брюксел.

РОЛЯТА НА НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ

Центърът за развитие на човешките ресурси е Националната агенция за България по Програма „Учене през целия живот“ (2007-2013).

Националната агенция играе важна роля в практическото изпълнение на Програмата, като администрира децентрализираните дейности в целия проектен цикъл:

- разпространява информация за дейностите на Програмата;
- приема и регистрира кандидатурите;
- организира селекцията;
- сключва договори с успешно преминалите селекцията кандидати;
- извършва плащанията по договорите;
- извършва мониторинг и консултации на финансираните проекти;
- приема отчетите по тези проекти;
- организира дейности за разпространение и валоризация на резултатите от успешни проекти.

Издание на
ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ
Национална агенция на
Програма „Учене през целия живот“
София 1000, ул. „Граф Игнатиев“ 15, ет.3
тел.: (02) 9155 010; факс: (02) 9155 049
hrdc@hrdc.bg; www.hrdc.bg

Приемно време на
Център за развитие на човешките ресурси:
вторник и четвъртък от 14.00 ч. до 17.00 ч.

Издание декември 2008

ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ
НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ
Е СЕРТИФИЦИРАН ПО
СТАНДАРТ ISO 9001:2000

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия.
Настоящата публикация отразява единствено възгледите на авторите и Комисията не носи отговорност за начина, по който може да бъде използвана съдържащата се информация.